

Sygn. akt VIII U 930/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sąd. Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 06 marca 2014 r. w Gdańsku

sprawy K. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 10 kwietnia 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu K. B. prawo do emerytury od dnia 09 grudnia 2013r. i stwierdza , że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt: VIII U 930/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił przyznania ubezpieczonemu K. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach, bowiem nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach oraz jest członkiem OFE i nie złożył wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony K. B. domagał się przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach, wskazując, iż posiada 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony domagał się zaliczenia do okresów pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia w (...) w K., na podstawie zeznań świadków, bowiem jak podał, zakład pracy uległ likwidacji.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, w całości podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. B., urodzony dnia (...), w dniu 29 marca 2013 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Ubezpieczony jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. W piśmie z dnia 09 grudnia 2013 r. ubezpieczony wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił 26 lat, 2 miesiące i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym żadnego okresu pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 06 września 1967 r. do 03 stycznia 1992 r. w(...)w K., w tym okresów pracy za granicą od 01 września 1980 r. do 31 grudnia 1980 r., od 01 marca 1981 r. do 31 grudnia 1981 r. od 01 kwietnia 1982 r. do 31 grudnia 1982 r., od 01 kwietnia 1983 r. do 31 sierpnia 1983 r. oraz od 01 lipca 1989 r. do 30 kwietnia 1990 r. Decyzją z dnia 10 kwietnia 2013 roku organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Niesporne.

Ubezpieczony K. B. 21 czerwca 1969 r. ukończył zasadniczą szkołę zawodową dla pracujących w zawodzie blacharza.

W spornym okresie od dnia od 06 września 1967 r. do 03 stycznia 1992 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) w K. w początkowym okresie od 06 września 1967 r. do 05 września 1969 r. jako uczeń, później zaś od 06 września 1969 r. do 03 stycznia 1992 r. w pełnym wymiarze czasu pracy jako blacharz, wykonując prace dekarzkie. Ubezpieczony pracował w brygadzie dekarzy. Brygada wykonywała pokrycia dachów, w tym eternitowe, dachówką, papą, zakładanie rynien, izolowanie balkonów. Były to prace na wysokościach.

W okresie od 18 października 1972 r. do 18 października 1974 r. ubezpieczony odbył zasadniczą służbę wojskową.

W okresach od 07 marca 1983 r. do 07 kwietnia 1983 r., od 22 lutego 1988 r. do 31 marca 1990 r., od 17 maja 1990 r. do 30 sierpnia 1990 r., od 06 maja 1991 r. do 31 grudnia 1991 r. ubezpieczony przebywał na urloпах bezpłatnych w celu wykonywania pracy za granicą.

/dowód: świadectwo ukończenia szkoły – k.4 akt dot. ustal. kap.pocz., książeczka wojskowa, k.5-6 akt dot. ustal. kap.pocz, świadectwo pracy – k.10 t.II akt ZUS, zeznania wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony – protokół z dnia 19 września 2013 r. – zapis na płycie CD – k.15 koperta, protokół z dnia 30 stycznia 2014 r. – k.47 koperta, protokół z dnia 06 marca 2014 r. – k.57 koperta, zeznania świadków J. N. i J. D. – protokół z dnia 06 marca 2014 r. – zapis na płycie CD – k.57 koperta, zaświadczenie, angaże, umowa o prace, aneks do umowy, świadectwo zakończenia pracy za granica akta osobowe – k.55 akt sprawy, koperta/

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy, w tym akt ubezpieczeniowych, akt osobowych, których wiarygodność nie była kwestionowana w trakcie postępowania przez żadną ze stron, zatem również Sąd uznał je za miarodajne dla dokonania ustaleń. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków J. N. i J. D. oraz zeznaniom wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony jako spójnym, zgodnym, wzajemnie się uzupełniającym oraz zgodnym z logiką i zasadami doświadczenia życiowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego K. B. należało uwzględnić.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest prawo ubezpieczonego do emerytury określonej w przepisie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009, Nr 535 poz. 1227 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie

ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet, okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet, nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ubezpieczony swoje prawo do emerytury w obniżonym do 60 lat wieku emerytalnym wiąże z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych, a zatem stosownie do art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej wymagany jest, aby wykazał on na dzień 1 stycznia 1999 roku 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43, ze zm.), t.j. pracy wymienionej w wykazie A tegoż rozporządzenia.

Wskazać należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem, w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Bezspornie zatem, ubezpieczony, poza 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych przebyłym do dnia 1 stycznia 1999 roku, spełnia wszystkie pozostałe wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej warunki do przyznania dochodzonego świadczenia.

Wobec powyższego, przedmiotem sporu pozostawało jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres zatrudnienia ubezpieczonego od 06 września 1967 r. do 03 stycznia 1992 r.

Sąd uznał zatem za zasadne ustalić charakter pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Zaznaczyć należy, iż prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem stanowiska pracy określonego w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90).

Sąd w związku z tym przeprowadził na tę okoliczność postępowanie dowodowe z dokumentów z akt ubezpieczeniowych, z akt osobowych oraz z zeznań świadków i wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

W sądowym postępowaniu odwoławczym, jak już wskazano, okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, Lex Polonica, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., III UZP 48/84, Lex Polonica). Powtórzyć należy, iż decydujące znaczenie ma rodzaj i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożone świadectwo pracy w szczególnych warunkach, określające stanowisko pracy, ponieważ o zaliczeniu danego rodzaju pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach decyduje nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale charakter wykonywanych czynności. Należało zatem oprzeć się z jednej strony na zachowanej dokumentacji pracowniczej, a z drugiej na dowodach w postaci zeznań świadków.

Zdaniem Sądu, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w okresie od 06 września 1969 r. do 03 stycznia 1992 r. (z wyłączeniem ze spornego okresu od 06 września 1967 r. do 03 stycznia 1992 r. okresu pracy jako uczeń od 06 września 1967 r. do 05 września 1969 r., okresu odbywania służby wojskowej od 18 października 1972 r. do 18 października oraz okresów przebywania ubezpieczonego na urloпах bezpłatnych od 07 marca 1983 r. do 07 kwietnia 1983 r., od 22 lutego 1988 r. do 31 marca 1990 r., od 17 maja 1990 r. do 30 sierpnia 1990 r., od 06 maja 1991 r. do 31 grudnia 1991 r.) znajduje potwierdzenie w zebranym w sprawie materiale dowodowym.

W oparciu o dokumenty zawarte w aktach osobowych Sąd ustalił, iż w okresie od 06 września 1969 r. do 03 stycznia 1992 r. z w/w wyłączeniami ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był zatrudniony w charakterze dekarza, wykonując prace dekarские.

Sąd zważył również, iż w angażach jako stanowisko pracy ubezpieczonego widnieje blacharz, zbrojarz, blacharz-dekarz, jednakże jak wynika z wiarygodnych zeznań świadków J. N. i J. D. - współpracowników ubezpieczonego ze spornego okresu zatrudnienia - ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako dekarz. Zdaniem Sądu, świadkowie posiadają odpowiednią wiedzę na temat charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy, byli zatrudnieni wraz z ubezpieczonym w tym samym okresie, w tym samym zakładzie pracy. Zatem wysnuć należy z powyższego wniosek, iż świadkowie najlepiej zorientowani są co do charakteru pracy ubezpieczonego w spornym okresie. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by kwestionować wiarygodność świadków w zakresie charakteru wykonywanej przez ubezpieczonego pracy.

W związku z powyższym, wskazać należy, iż analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pod kątem charakteru pracy ubezpieczonego w spornych ww. okresach wyraźnie wskazuje, iż była to praca w warunkach szczególnych.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, Sąd doszedł do przekonania, że w okresie zatrudnienia ubezpieczonego od 06 września 1969 r. do 03 stycznia 1992 r. (z wyłączeniem okresu odbywania służby wojskowej od 18 października 1972 r. do 18 października oraz okresów przebywania ubezpieczonego na urloпах bezpłatnych od 07 marca 1983 r. do 07 kwietnia 1983 r., od 22 lutego 1988 r. do 31 marca 1990 r., od 17 maja 1990 r. do 30 sierpnia 1990 r., od 06 maja 1991 r. do 31 grudnia 1991 r.) ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w szczególnych warunkach wymienioną w wykazie A, dziale budownictwie (w budownictwie przemyśle materiałów budowlanych), poz. 9 cytowanego rozporządzenia, tj. prace dekarские.

Uwzględnienie powyższego spornego okresu wskazuje, iż staż pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych jest dłuższy niż wymagany ustawą, a zatem, zgodnie z przepisem § 4 cytowanego rozporządzenia, oznacza spełnienie tego wymogu do przyznania ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego w wieku obniżonym.

W ocenie Sądu, ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat, wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na

dochody budżetu państwa, a także, po uwzględnieniu przez Sąd do okresów pracy w warunkach szczególnych spornego okresu zatrudnienia, spełnił przesłankę co najmniej 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów, Sąd, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami zmienił decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 09 grudnia 2013 r., tj. daty złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa, mając na uwadze dyspozycję art. 129 w zw. z art. 100 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej. Działając na podstawie przepisu art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd stwierdził, że pozwany organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w spornych okresach, mających wpływ na prawo do wnioskowanego świadczenia, nastąpiło na etapie postępowania sądowego – na podstawie akt osobowych, zeznań świadków i wnioskodawcy przesłuchanego w charakterze strony.

SSO Elżbieta Trybulec – Czernek